

Ker je bila konec maja 1992 v Ljubljani v Cankarjevem domu prva skupna predstavitev slovenskih muzejev, so bila pričakovanja vseh toliko večja. Ob koncu smo bili zadovoljni vsi, organizatorji in sodelujoči. Prvi koraki so bili narejeni, muzeji so se predstavili. Čez dve leti se bodo spet, kot so obljubili organizatorji, a takrat bo že drugič in bo drugače.

Prevalje, julij 1992

MUZEJSKI SEJEM V LUČI ZGODOVINARJA

ALOJZ KRIVOGRAD

Prvič v zgodovini slovenskega muzejstva je bil organiziran pregled slovenskih muzejev na enem mestu. To je bil 1. slovenski muzejski sejem v Cankarjevem domu v Ljubljani od 25. do 29. maja letos. Na njem je sodeloval tudi Delavski muzej Ravne na Koroškem. Vsi muzeji so imeli enake prostorske in vsebinske pogoje. Prostor je meril 3x3 m², smernice za vsebino pa so bile naslednje: pokazati bistvo muzeja, pomembno pridobitev ali projekt. Glede izbora v okviru omenjenih smernic in načina predstavitve so bili muzeji popolnoma prostih rok.

Sodelovalo je 45 muzejev od 60, kolikor jih je na Slovenskem. Po številu udeleženih je bil velik uspeh. Predstavitev pa je bila uspešna predvsem zaradi zanimive in pestre vsebine in dokaj kakovostnega oblikovanja. Ni bilo izrazito slabih, niti dobrih. Večina se je znašla v dobrem povprečju. Nekateri so izstopali po tem, da so se predstavili z dragocenimi eksponati, pomembnimi najnovejšimi najdbami ali posebnimi oblikovalnimi in idejnimi rešitvami.

Po ideji, ki jo je predstavil, se je odlikoval Muzej novejšje zgodovine /prej Muzej revolucije/ v Ljubljani. V celotni prostor so postavili množico Titovih doprskih kipov in enakih portretov slovenskih partijskih veličin vse do Josipa Vidmarja /čeprav je bil najmanjša partijska veličina/. Sredi med njimi je stal prazen podstavek, nad njim pa je visela ura. Seveda si je tako postavitev lahko vsak razlagal po svoje. Na hitro je bilo možno razbrati to misel: Na ruševinah nekdanje Jugoslavije je ostala množica insignij in drugih priprav praznega čaščenja. Prazen podstavek je bil očitno namenjen novi slovenski državi. Ure se pa iztekajo; - kakor navadnim smrtnikom tako tudi navidez nesmrtnim.

Nekaj posebnega je bila predstavitev Mestnega muzeja Ljubljana, ki je kar po tleh razporedil svoje eksponate. Na kupu prsti so bile razvrščene antične črepinje, v ostalem prostoru pa vsemogoči vsakdanji predmeti od navadne posode do plastične embalaže in do jugoslovanske vojaške čelade z zvezdo. S tem je muzej

presegel večno dilemo, kako predstaviti sodobni čas. Začel je zbirati vsakdanje predmete, ki bodo že čez nekaj desetletij velika redkost.

Bilo je tudi nekaj takih, ki so predstavljali le to, kar je za njih največja dragocenost ali pa eno samo temo. Tak je bil Pokrajinski muzej Celje, ki je predstavil strop iz stare Celjske grofije tako, da so posnetek namestili na steno in ga osvetlili z reflektorjem, nad boks pa so potegnili temno platno, da ni motila dnevna svetloba. Mestni muzej Idrija je opozoril z nekaj vzorci na idrijsko čipkarstvo. Posavski muzej Brežice je prikazal svetila od antike do danes, Muzej Velenje se je predstavil s trgovinskim lokalom iz stare Jugoslavije, ki smo ga že prej videli na televiziji.

Opazna sta bila Muzej Jesenice in muzej Železniki, prvi je predstavil zelo domiselno izdelano maketo stare fužine s plavžem iz konca 18. stoletja, drugi pa maketo žage, ki jo je poganjal električni motor.

Ker na tem mestu ni možno govoriti še o drugih, ki bi si to zaslužili, si pogledjmo ravensko predstavitev, ki jo je likovno in tudi idejno oblikoval mladi arhitekt Borut Bončina. Njegova zamisel je bila za muzejske delavce sprejemljiva, zato so jo tudi sprejeli. Predstavili smo fotografsko gradivo in drobne eksponate, ki so bili razporejeni v dveh vitrinah. Oblikovalec je uporabil barvno in črno-belo fotografijo. Koncept razstave ni bil predstaviti zgolj muzej, ampak tudi Mežiško dolino. Predstavili smo jo z znakom kralja Matjaža, s panoramo Pece, z grbom občine, Najevsko lipo in s portreti osmih vidnih mož od dr. Franca Sušnika do Leopolda Suhodolčana. Muzejska stran je bila predstavljena tako, da smo opozorili na zbirke v muzeju na Ravnah in na zbirke v občini, ki izražajo za Mežiško dolino značilen dualizem - kmečki in industrijski značaj, istočasno pa opozarjajo na vsakdanje življenje in gospodarstvo.

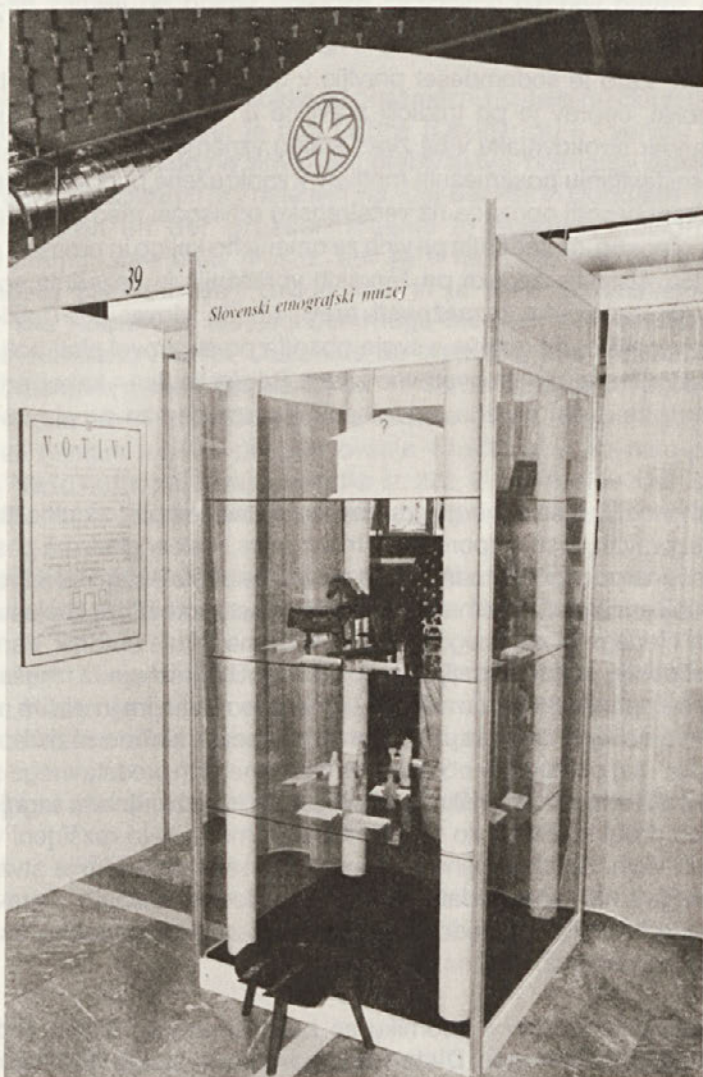
Kmečka stran je bila predstavljena z barvnima fotografijama kašče in dimnice s spremljajočimi črno-belimi fotografijama, Industrijska /tehnična/ stran prav tako z dverna barvnima fotografijama pudlovke in EPŽ naprave tudi s spremljajočimi črno-belimi fotografijama. Naprava EPŽ /elektropretaljevanje jekla skozi tekočo žlindro/ je najnovejša pridobitev v muzeju. Na enak način, z barvno fotografijo sta bila predstavljena spominski muzej Prežihovega Voranca na Preškem vrhu pri Kotljah in rudarska zbirka v Črni na Koroškem. V eno vitrino smo razporedili drobne predmete iz vsakdanjega življenja, v drugo pa predmete, ki so opozarjali na železarsko in rudarsko preteklost Mežiške doline.

Moramo reči, da smo šli v Cankarjev dom dokaj negotovi in že hitro smo spoznali, da smo pristali v solidnem povprečju in da smo zelo drugačni od ostalih. Obiskovalci so nas opazili in za mnoge smo bili zanimivi. Tako smo z udeležbo dosegli svoja pričakovanja.

Razstava kot celota je med občinstvom zbudila precej zanimanja, saj je ves čas bilo polno obiskovalcev. Drugo pa je, kaj bo zapisala, če bo sploh kaj zapisala strokovna kritika o predstavitvi nasploh in kateri posamezni muzej bo opazila v dobrem ali slabem.

Ponudba za to predstavitev je bila za nas izziv, ki smo ga sprejeli in ni nam žal. Vodstvo Zveze muzejev Slovenije ima v načrtu, da bi podobne skupne predstavitve slovenskih muzejev prirejali vsaki dve leti. Upam, da bomo sposobni odzvati se na nje tudi v bodoče.

Ravne na Koroškem, junij 1992

SEM se predstavlja na Sejmu muzejev (fotoarhiv SEM)